

Pověst o formanské hospodě

v Provodíně

Sedmiletá válka v roce 1763 končí porážkou pruských vojsk vedených králem Bedřichem II. v bitvě u Kolína 18. června LP 1757. V té době seděla na českém trůně Marie Terezie a Jestřebí s Provodínem držel Albrecht z Valdštejna.

Byla to zlá doba, krajem se potulují vojáci hovořící různými jazyky a drancují majetky místních obyvatel už tak zchudlých dlouhou válkou.

Před Provodínem, kde na okraji obce směrem od Zákupského panství stojí malá hospůdka hostinského Martina Holdause. Tehdy se do hospody „Na písku“ nahrnula horda vojáků, převážně oficírů obou válčících stran. Právě uzavřeli příměří. Vojáci hned zakřičí na hospodského ať dá něco na stůl a hlavně pití je zajímá. Hospodský ve velkém strachu je s manželkou rychle obsluhují a snaží se vojákům ve všem vyhovět. S obsluhou pomáhají i starší děti, ty mladší se raději schovávají na půdě.

Vojáci se pomalu dostávají do ráže a začnou se mezi sebou pořádkově chovat. Pořádkování ale brzy přechází ve zlou rvačku. Pak dochází na nože a i na pistole. Brzy jsou i těžce ranění a mrtví. Hospodský na nic nečeká a utíká z hospody a schovává se do sklepa vytesaného v blízké skále. Bohužel jeho žena hledá děti, které utekly na půdu. Vojáci plní vzteku zapalují hospodu a celá rodina uhoří. Zachrání se jenom hospodský, který se ukryl ve skalním sklepení.

Celou noc a ještě celý den hospodský nevychází ze svého úkrytu. Když se konečně vrátí ke své hospodě vidí tu strašnou tragédii, která se stala. Ohořelé pozůstatky lidských těl místní lidé odvázejí a pohřbívají ve společném hrobě. Jen hrubě otesaným křížem to místo označili. Po čase postavili na onom místě malou kapličku.

Martin Holdaus prodal spálení roku 1760 Georgu Schmutzerovi, který se rozhodne, že postaví novou hospodu. Vybere si i místo, tentokrát už přímo nad vesnici,

aby byla pomoc nablízku.

Někteří sedláci mu půjčí pár grošů a rychtář se přimlouvá u vrchnosti. Za pár měsíců se začne stavět. Tentokrát je to hospoda větší a bude připravená i pro formanské vozy. Ten pak hospodu přenechává svému synovi Friedrichu Schmutzerovi za 408 kop mínských.

Bohužel v roce 1765 hospoda znovu vyhořela a nový majitel Sebastián Zimmerhackel jí za pomoci poddaných a podpory novozámeckého panstva v roce 1766 postaví znovu. Nepostavil ji na původním místě, ale o několik set kroků níže, tam kde stojí dodnes.

Do základů budovy a hlavně na sklep použije hospodský pískovcové kameny tak zvané štuky z vyhořelé hospody. Do dnes je vidět na některých štukách ve sklepech, že prošly ohněm.

Nikdo však netuší, že spolu s kameny přišli do nové hospody i duchové děti a manželky hospodského Hackla. Stává se, že v noci pak můžete zaslechnout praskání, kroky, dupot, pláč dětí a někdy i výkřiky oheň, oheň. Některá světla se sama rozsvěcují a zhasínají bez zásahu lidské ruky. Za okna pak může pocestný za skly oken zahlédnout matné obličejy a ručky nebohých dětí. Na chodbách s občas zjeví mlhavá postava v uniformě a v širokém klobouku. Bez příčiny pak ze stropů někdy teče voda a hrozná meluzína se v komíně ozývá.

Na paměť té nešťastné události a své záchrany nechal později hospodský Hackel nad jeskyní u silnice postavit kapličku. Kaplička bohužel se nedochovala. Budete-li pozorně pátrat tak možná najdete kousek za mostkem při cestě od hřbitova její základy.